

M.A (SANSKRIT) SEMESTER - 3 (CBCS) Examination
OCT/NOV-2025 (AS PER SYLLABUS YEAR JUNE-2024)
DharmShashtra: Manusmuti (Adhyay -1 & 2) (Ele-4 (New-23))

Time: 2:30 Hours

Marks: 70

Instructions:

1. All questions are compulsory.
2. Figures to the right indicate marks.

- પ્રશ્ન-૧ નીચેનામાંથી કોઈપણ બેનો અનુવાદ કરી સવિસ્તર સમજાવો. (૧૪)
- Que-1 Translate any Two of the following and Explain clearly. (14)
- ૧) નિમેષો દશ ચાષ્ઠૌ ચ કાષ્ઠા ત્રિશત્રુ તાઃ કલાઃ ।
ત્રિશત્કલા મૂહૂર્તઃ સ્યાદહોરાત્રં તુ તાવતઃ ॥ (૧-૬૪)
 - ૨) અધ્યાપનધ્યયનં યજનં યાજનં તથા ।
દાનં પ્રતિગ્રહં ચૈવ બ્રાહ્મણાનામકલ્પયત્ ॥ (૧-૮૮)
 - ૩) તસ્મિન્દેશે ચ આચારઃ પારંપર્યક્રમાગતઃ ।
વર્ણાનાં સાન્તરાલાનાં સ સદાચાર ઉચ્યતે ॥ (૨-૧૮)
 - ૪) યં માતાપિતરૌ ક્લશં સહતે સંભવે નૃણામ ।
ન તસ્ય નિષ્કૃતિ શક્યો કર્તુ વર્ષ શતૈરપિ ॥ (૨-૨૨૭)
- પ્રશ્ન-૨ મનુસ્મૃતિ સાહિત્યનો ઉદ્ભવ, વિકાસ અને રચનાકાળની ચર્ચા કરો. (૧૪)
- Que-2 Discuss the origin development and detailed of મનુસ્મૃતિસાહિત્ય । (14)
- અથવા / OR
- પ્રશ્ન-૨ સ્મૃતિઓ ઉપર પરિચયાત્મક નોંધ લખી, તેનું મહત્ત્વ દર્શાવો.
- Que-2 Write on Introductory note on 'સ્મૃતિસાહિત્ય' and show the importance.
- પ્રશ્ન-૩ મનુસ્મૃતિ અધ્યાય- ૧ ના આધારે 'જગતની ઉત્પત્તિ' પર સવિસ્તર ચર્ચા કરો. (૧૪)
- Que-3 Write detailed note on 'જગત્ ઉત્પત્તિ' with references to the first chapter of મનુસ્મૃતિ । (14)
- અથવા / OR
- પ્રશ્ન-૩ મનુસ્મૃતિ અધ્યાય- ૨ ના આધારે 'ષોડસંસ્કાર' પર સવિસ્તર ચર્ચા કરો.
- Que-3 Write detailed note on 'ષોડસંસ્કાર' with references to the second chapter of મનુસ્મૃતિ: ।
- પ્રશ્ન-૪ મનુસ્મૃતિ અધ્યાય- ૨ ના આધારે બ્રહ્મચારી-ધર્મ પર વિસ્તૃત ચર્ચા કરો. (૧૪)
- Que-4 Write detailed note on બ્રહ્મચારી-ધર્મ: with references to the second chapter of મનુસ્મૃતિ: । (14)
- અથવા / OR
- પ્રશ્ન-૪ મનુસ્મૃતિની શૈલી- ચર્ચો.
- Que-4 Discuss style of Manusmriti.
- પ્રશ્ન-૫ નીચેનામાંથી કોઈપણ બે પર ટૂંકનોંધ લખો. (૧૪)
- Que-5 Write short note on any two of the following. (14)
- ૧) ચાતુર્વર્ણ-કર્મ ।
 - ૨) ધર્મસ્ય સ્વરૂપમ્ ।
 - ૩) વિદ્વત્ મહત્તા ।
 - ૪) ગુરુ-કર્તવ્ય ।
